

Gåsepigen

Der var engang en gammel dronning, hvis mand var død for mange år siden. Hun havde en smuk datter, som, da hun blev stor, blev lovet bort til en prins, der boede langt borte. Da brylluppet nærmede sig, og prinsessen skulle rejse til det fremmede land, pakkede den gamle mange kostbare sager sammen til hende, guld og sølv, kostbare bægre og smykker, kort sagt alt, hvad der hørte til en kongelig medgift, for hun elskede sit barn højt. Hun lod også en kammerjomfru drage med, som skulle overgive hende til prinsen. Så fik de hver en hest at ride på, og prinsessens hed Falada og kunne tale. Da afskedstunden slog, gik den gamle mor ind i sovekammeret, tog en kniv og skar hende i fingeren, så den blødte. Derpå lod hun tre dråber falde på en hvid klud, gav datteren den og sagde: "Pas godt på den, mit barn, du vil få brug for den undervejs."

Bedrøvet sagde de farvel til hinanden, og prinsessen stak kluden ind på sit bryst, steg til hest og red af sted til sin brudgom. Da de havde redet en times tid, var hun meget tørstig, og sagde til kammerjomfruen: "Gå ned og hent mig noget vand fra bækken i det bæger, som du har taget med. Jeg vil så gerne have noget at drikke." - "Hvis I er tørstig, kan I selv gå ned og lægge jer ved vandet og drikke," svarede kammerjomfruen, "jeg gider ikke være eders pige." Kongedatteren var så tørstig, at hun steg af, bøjede sig over bækken og drak af den, for hun turde ikke drikke af guldbægeret. "Ak, Gud hjælpe mig," sukkede hun, og de tre bloddråber svarede: "Hvis din mor vidste det, ville hendes hjerte briste." Men kongedatteren var blid og god og sagde ikke noget og steg igen til hest. De red nu nogle mil, men det var varmt og solen brændte, og hun blev tørstig igen. Da de kom til en flod sagde hun til kammerjomfruen, for hun havde ganske glemt de stygge ord: "Hent mig lidt vand i mit guldbæger." Men kammerjomfruen svarede endnu mere uforskammet: "Skaf jer selv noget at drikke. Jeg vil ikke være jeres pige." Tørsten plagede prinsessen så stærkt, at hun steg af hesten og grædende bøjede sig over vandet. "Gud hjælpe mig," sagde hun, og bloddråberne svarede igen: "Hvis din mor vidste det, ville hendes hjerte briste." Medens hun drak og lænede sig langt ud faldt kluden med bloddråberne i vandet og flød af sted med strømmen, og hun var så angst, at hun slet ikke lagde mærke til det. Men kammerjomfruen havde set det og

glædede sig over, at hun nu fik magt over prinsessen. Da hun havde mistet bloddråberne havde nemlig hendes styrke og kraft forladt hende. Da hun igen ville stige op på sin hest, som hed Falada, sagde kammerjomfruen: "Jeg skal sidde på Falada. Sæt du dig op på min hest," og bruden måtte gøre det. Så befalede hun med hårde ord prinsessen at tage sine pragtfulde klæder af, og hendes tarvelige på, og til sidst tvang hun hende til at sværge, derude under åben himmel, at hun ikke ville fortælle det til noget menneske. Hvis hun ikke aflagde denne ed, skulle hun straks dø. Men Falada så det altsammen og lagde nøje mærke til det.

Kammerjomfruen satte sig nu op på Falada og prinsessen på den dårlige hest, og de red videre, til de kom til det kongelige slot. Der blev stor glæde over deres ankomst. Kongesønnen løb dem i møde, løftede kammerjomfruen ned af hesten og troede, hun var hans brud. Han førte hende nu ind i slottet, men prinsessen måtte blive udenfor. Da den gamle konge så ud af vinduet, fik han øje på hende og så, hvor smuk og blid hun var. Han gik straks ind i prinsens værelse og spurgte bruden, hvem det var, hun havde taget med sig og som holdt dernede i gården.

"Å, jeg tog hende med for at have lidt selskab på vejen," svarede hun, "giv hende noget at bestille så hun ikke går og driver." Men den gamle konge vidste ikke, hvad han skulle sætte hende til, og til sidst sagde han: "Hun kan jo hjælpe den lille dreng, som vogter gæs." Drengen hed Konrad, og prinsessen måtte nu hjælpe ham med at vogte gæssene.

Kort tid efter sagde den falske brud til den unge konge: "Vil du ikke gøre mig en tjeneste, kære mand?" - "Jo, det vil jeg gerne," svarede han. "Lad så rakkeren hugge hovedet af den hest, jeg red herhen på. Den har ærgret mig sådan undervejs." I virkeligheden var hun bange for, at hesten skulle fortælle, hvordan hun havde båret sig ad mod prinsessen. Men det kom prinsessen for øre, at den tro Falada skulle dø, og hun lovede da rakkeren nogle penge, hvis han ville gøre hende en tjeneste. I byen var der en stor, mørk port, og hver morgen og aften drev hun gæssene derigennem. Der bad hun ham nagle Faladas hovede fast, så at hun endnu engang kunne se det. Rakkeren lovede det, og da han havde hugget hovedet af hesten, slog han det op

under den mørke port.
Da prinsessen og Konrad ganske tidligt næste morgen gik gennem porten, sagde hun:

"Å, Falada, der hænger du,"

og hovedet svarede:

"Ak, hvis din stakkels moder nu din tunge, tunge skæbne vidste, da ville hendes hjerte briste."

Så gik de ud af byen og drev gæssene ind på engen. Der satte hun sig ned, løste sit hår, der skinnede som det pure guld, og Konrad glædede sig over den gyldne glans og ville rive et par hår af. Men da sagde hun:

"Blæs nu, alle vilde vinde,
tag fra Konrad rask hans hat,
og lad ham den ikke finde
førend jeg
mit hår har sat."

Da kom der sådan et vindpust, at hatten fløj af Konrad, og han måtte af sted efter den, langt hen over engen. Da han kom tilbage, havde hun redt og ordnet sit hår, og han kunne ikke få noget af det. Han blev vred og talte ikke et ord til hende, og så vogtede de gæssene til det blev aften, og de gik hjem.
Da de næste morgen gik gennem den mørke port sagde prinsessen:

"Å, Falada, der hænger du,"

og hesten svarede:

"Ak, hvis din stakkels moder nu din tunge, tunge skæbne vidste, da ville hendes hjerte briste."

Ude på engen satte hun sig igen til at rede sig, og da Konrad greb efter hendes hår, sagde hun hurtigt:

"Blæs nu, alle vilde vinde,
tag fra Konrad rask hans hat,
og lad ham den ikke finde,
førend jeg
mit hår har sat."

Straks fløj hatten af ham og han måtte løbe langt bort efter den. Da han kom tilbage havde hun sat sit hår, og han kunne ikke få fat i noget af det. Så vogtede de gæs, til det blev aften.

Da de kom hjem gik Konrad op til den gamle konge og sagde: "Jeg vil ikke længere vogte gæs med den pige." - "Hvorfor ikke?" spurgte kongen. "Åh, hun ærgrer mig hele dagen," svarede Konrad, og kongen befalede ham nu at fortælle, hvad der da var i vejen med hende. "Jo, når vi om morgenen kommer igennem den mørke port med gæssene, siger hun til et hestehovede, der hænger på muren:

"Å, Falada, der hænger du,"

og det svarer:

"Ak, hvis din stakkels moder nu din tunge, tunge skæbne vidste, da ville hendes hjerte briste."

Og Konrad fortalte nu også, hvordan det gik til ude på engen, og at han måtte rende af sted efter sin hat. Kongen befalede ham at gå ud med gæssene igen næste morgen, gik hen og satte sig ved den mørke port og hørte, hvad prinsessen sagde til Falada. Derpå gik han efter dem ud på engen og skjulte sig i en busk. Der så han nu med sine egne øjne, at de drev af sted med gæssene, og lidt efter satte hun sig ned og løste sit lange hår, der skinnede som guld. Så sagde hun:

"Blæs nu, alle vilde vinde,
tag fra Konrad rask hans hat,
og lad ham den ikke finde,
førend jeg
mit hår har sat."

Da kom der et vindstød, og Konrad måtte styrte af sted efter sin hat, mens pigen redte og flettede sit hår. Den gamle konge så det hele, og listede sig så ubemærket bort. Da gåsepigen kom hjem om aftenen kaldte han på hende og spurgte, hvorfor hun bar sig sådan ad. "Det tør jeg ikke sige jer," svarede hun, "ikke for et menneske tør jeg klage min nød. Jeg har svoret det, ude under den klare himmel, ellers havde jeg måttet lade livet." Hvor meget han trængte ind på hende, ville hun ikke sig det. "Hvis du ikke vil fortælle det til mig, så betro ovnen din sorg," sagde han så og gik sin vej. Hun krøb da ind i ovnen, begyndte at klage og græde

og kom frem med alt, hvad der lå hende på hjerte. "Her sidder jeg forladt af alle mennesker," sagde hun, "og så er jeg dog en prinsesse. Min troløse kammerjomfru tvang mig til at tage mine prægtige klæder af, og indtog min plads hos prinsen, mens jeg må tjene som simpel gåsepige. Hvis min mor vidste det, ville hendes hjerte bryde af sorg." Den gamle konge stod imidlertid på lur ved røret og hørte alt, hvad hun sagde. Han kom ind, kaldte på hende og lod hende iføre prægtige klæder, og hun var så dejlig, så det næsten var et under. Nu kaldte den gamle konge på sin søn og fortalte ham, at han havde fået en falsk brud, som blot var kammerjomfru. Her stod hans rette brud, og det var hende, der havde været gåsepige. Den unge konge glædede sig af hjertet, da han så hvor smuk og god hun var, og der blev nu fejret et stort gæstebud, hvortil alle venner og bekendte var indbudt. Øverst ved bordet sad brudgommen med kammerjomfruen på den ene side og prinsessen på den anden, men kammerjomfruen var forblindet og kunne ikke kende hende igen i den strålende pragt. Da de havde spist og drukket og var glade og fornøjede sagde den gamle konge til kammerjomfruen, at han ville give hende en gåde. Han fortalte om en, der havde bedraget sin herre ganske på samme måde, som hun havde bedraget prinsessen. "Hvilken dom fortjener sådan et menneske?" spurgte han. "Han skal klædes helt af," svarede den falske brud, "og lægges i en tønne, der indvendig er beslået med spidse søm. To hvide heste skal spændes for tøndens og trække den af sted, gade op og gade ned, lige til han dør." - "Du er forbryderen," sagde den gamle konge, "og du har dømt dig selv." Da straffen var fuldbyrdet, fejrede den unge konge sit bryllup med prinsessen, og de regerede længe i fryd og glæde.

* * *